

Sinopsis znanstvenog projekta

Monografija „119. br. HV-a u Domovinskom ratu 1991.-1995.“ Pula, studeni 2019.

Voditelj projekta

Prof. dr. sc. Darko Dukovski (MBZ: 147865) redoviti je profesor u stalnom zvanju na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci, gdje predaje kolegije iz suvremene europske, svjetske i hrvatske povijesti na preddiplomskom i diplomskom studiju povijesti. Uz nastavničku djelatnost, sudjelovao je na sedamdesetak domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova i radionica u Italiji, Sloveniji, Njemačkoj, Austriji, Mađarskoj, Srbiji, Grčkoj, Makedoniji i Bugarskoj te u dvadesetak domaćih i nekoliko stranih znanstvenih projekata. Od 2003. godine voditelj je i glavni istraživač projekta „Istra i Rijeka u Hrvatskom proljeću 1971.-1972.“, a od 2007. projekta „Istra i Rijeka u pripremnom razdoblju sjedinjenja s Hrvatskom 1943.-1954.“. Od travnja 2005. do 2007. bio je članom mješovite hrvatsko-slovenske povijesne komisije pri Ministarstvu vanjskih poslova Republike Hrvatske. Obavlja dužnosti pročelnika Odsjeka za povijest i predstojnika katedre za suvremenu povijest. Dosad je objavio više od 140 znanstvenih i stručnih radova u domaćim i stranim znanstvenim časopisima, desetak feljtona u hrvatskome dnevnom i tjednom tisku, osam autorskih znanstvenih i dvije znanstvene knjige u suautorstvu te četiri sveučilišna udžbenika.

Sažetak teme istraživanja

Cilj istraživačkog projekta jest prikupiti, dosad ne prikupljene i neobrađene relevantne informacije, arhivsku i memoarsku građu, sekundarnu građu i dnevni tisak, slikovni i video materijal koji su vezani uz osnutak i djelovanje 119. brigade Hrvatske vojske tijekom razdoblja Domovinskog rata s obzirom na njen ustroj, ulogu i ratni put.

Slavno ime 119. brigade imalo je čast nositi 6,5 tisuća građana Istre, čiji su pripadnici sudjelovali u obrambenim i napadnim operacijama na ličkom bojištu te je brigada pored navedenog poslužila, dijelom svojeg djelatnog i pričuvnog sastava, kao personalna jezgra za stvaranje drugih postrojbi u Puli, kao što su Vojno-pomorsko zapovjedništvo sjeverni Jadran i njena satnija mornaričko-desantnog pješništva „Vange“, 92. Zrakoplovna baza Pula i 35. inženjerijsko-pontonirska bojna. Brigada je preustrojem i racionalizacijom OS RH ugašena 2000., a Grad Pula trajno je obilježio njeno djelovanje davanjem imena gradskoj ulici i nagradom Grada Pule.

Tijekom cijelog razdoblja Domovinskog rata 119. brigadu karakterizira vrlo visok stupanj odgovornosti svih zapovjednih razina, ali i svih pripadnika brigade, (iznimno visok odaziv na mobilizaciju, zanemariv broj samovoljnog napuštanja postrojbe ili pak samovoljnih i neplaniranih akcija), visoka razina profesionalnosti i stručnosti časnika i dočasnika za uvjete pričuve, multikulturalna i multikonfesionalna struktura pripadnika postrojbe te visoka razina borbene spremnosti snaga. Humanost i briga za vlastitog vojnika, domicilno stanovništvo u području operativnog razmještaja ali i odnos prema poraženom protivniku sukladno Ženevskoj konvenciji još je jedna značajka po kojoj je ova postrojba bila prepoznatljiva. Svoj zahtjevni ratni put, prošli su bez nedoličnog ponašanja jer su bili dobro ustrojeni, te je 119. brigada uživala poštovanje žitelja na prostorima na kojima je djelovala, a u sredini u kojoj je izrasla nesebičnu logističku, moralnu i svekoliku drugu potporu.

Obrazloženje istraživanja

Ovim istraživanjem zabilježiti će se, opisati i objasniti povijesni trenuci u životu pripadnika 119. brigade HV tijekom Domovinskog rata. Objasniti i interpretirati događaji i procesi koji nisu ostali zabilježeni, a još manje objašnjeni u kontekstu ratnih zbivanja u Hrvatskoj i Istri.

Istraživanje će se izvoditi kroz valorizaciju:

1. Ustrojstva, ratnog puta i poraća do gašenja brigade koji pokriva događaje o organizaciji novačenja, naoružavanje i osnivanje prvih postrojbi, opis njihova ratna puta, vojno i borbeno djelovanje, opremu, naoružanje, važne događaje, ranjene, poginule, veterane.

U Istraživanju sudjelovat će znanstvenik koji je kompetentan i kojem je bliska tema istraživanja:

1. **Prof. dr. sc. Darko Dukovski**, profesor Filozofskog fakulteta u Rijeci, bavit će se istraživanjem civilnog života tijekom rata s terenskim radom po cijeloj Istri.
2. Pomoć dr. Dukovskom pružit će uredništvo Monografije koje će predstavljati **brigadir HV u mirovini mag. pol. Davor Gregorović** (od 1992. – 1996. pomoćnik zapovjednika 119. brigade). U sastav Uredništva i Odbora za financije i marketing bit će uključeni svi ratni zapovjednici postrojbe.

Ciljevi istraživanja:

- Istražiti društvenu i vojnu ulogu 119. brigade HV
- Istražiti, objasniti i usporediti dobivene rezultate s rezultatima sličnih istraživanja u RH
- Objasniti ponašanje (ratna psihologija) pripadnika 119. brigade tijekom rata
- visok postotak odaziva u postrojbu i disciplinirano izvršavanje zapovijedi
- borbeno djelovanje, oprema, naoružanje, važne događaje i postignuća u realizaciji povjerenih zadaća
- multikulturalnost, multikonfesionalnost i multietničnost pripadnika postrojbe
- ponašanje na bojištima

Metodologija istraživanja:

Istraživanje će se temeljiti na tri razine povijesnih vrela: 1. arhivskoj građi, 2. sekundarnoj građi (mediji, dokumentarna građa, fotografije i objavljena arhivska građa te recentna literatura) i 3. izjavama sudionika Domovinskog rata.

Koristit će se kvalitativne, kvantitativne, statističke i komparativne metode.

1. Arhivska građa: Istražit će se fondovi i pismohrane: Središnji vojni arhiv u Zagrebu, Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata, Arhive Ureda za obranu gradova.
2. sekundarna građa: istražiti će se i analizirati tadašnji dnevni tisak, privatne i muzejske foto zbirke
3. Prikupit će se fotografije, izjave civila, vojnika/dočasnika i časnika te dati na autorizaciju uredništvu Monografije

Praćenje i vrednovanje postignuća rezultata projekta/programa:

Obveznim kvartalnim izvješćima o izvršenom radu, objavljivanjem rezultata istraživanja u znanstvenim časopisima i međunarodnim znanstvenim konferencijama.

Plan i dinamika istraživanja:

- 1-3 mjeseca istraživanja prikupit će se literatura, arhivska građa i sekundarna građa
- 3-5 mjeseca prikupit će se i obraditi izjave sudionika i suvremenika domovinskog rata, civilnih i vojnih
- 5-8 mjeseca prikupit će se i obraditi foto materijal i autorizirati izjave
- 8-14 mjeseca bit će napisana radna verzija Monografije
- 14-18 mjeseca, uskladit će se tekstovi lektura, korektura, prijelom i pripremiti za tisak